

ט איזה בגדים חייבים בציצית ואיזה פטורין וכו' סעיפים:

א *אין חייב בציצית מן התורה אלא בגר פשתים או של צמר רחלים אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן: (הנ"ה) *וי"א דכולהו חייבין מדאורייתא והכי הלכתא:

ב *ציציות של פשתים או של צמר רחלים פוטרים בכל מיני בגדים חוץ משל פשתים לצמר או שר צמר לפשתים בזמן החרה דליכא תכלת מפני שהם כלאים: (הנ"ה) *וי"א שלל לעשות ציצית של פשתים בכל אילניו נשאר מיניו והכי כהונו: ג *ציציות של מינים אין פוטרים אלא במינם בגון השי לבגד משי תצמר בגון אבן אבן שלא במינם אין פוטרים: ד *אם הטיל בשלילה של שאר מינים קצת ציצור וקצת צמר או פשתים ישי"ו לחתפק בו: ה *אם צריך לעשות הציצית מצבע השלית והמדקדקי גוהגים בן: (הנ"ה) והאכפניוס אין נהגים לעשות הציציות רק לכניס אף בגדים נהגים ואין לעשות: ו *אם שאין לעשות שלית של פשתין ואף על פי שאין הלבכה כן ירא שמים יצא ארז כולם ועושה שלית של צמר רחלים שהוא חייב בציצית מן התורה בלי חפז: (הנ"ה) *מיניו אם אי אפשר רק בטלית של פשתן מוטב שיטעה טלית של פשתן וצניית של פשתן משיטעבל מצות צניית:

אזכרות לט והי"ף
להחכים כ"ה יניי
תוס' ל"ט והר"ם
וסמ"ל ומדברי
עיין בתשו' אהר"ם
י"א ס' ע"ב:
שם נמרח: כ"ו
לש' הטור וסמ"ק:
(סו"ק)
שם נמרח:
תורת מנחם:
רמ"ב ספ"ב
פ"ב ס' ט"ו:
אזכרות מ' ע"פ פ'
ר"ת:
הר"ם כלל כ"עין
תמים דעמי מ' ע"ו
זרכה מהרי"ק
קוד' מהר"ם סימן
א"ק צנייתין וא"כ
ק"ל:

ט מש"כ מן התורה אלא וכו' כ"ה בגמרא וליף הואיל ונאמר בתורה כנדים סתם ופרט הכתוב באחד מהם צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים מ' כפרטים וכנגעם כתיב או כנגד צמר או כנגד פשתים מה התם צמר ופשתים דווקא אף כל כנגד צמר האחרות בתורה סתם צמר ופשתים ולא שאר מינים וה"ה צנייתין דכתיב על כנפי כנדיהם השמע דווקא צמר ופשתים ולא שאר מינים מיהו מדרבנן חייבים וכ"ה אם חייבים מדאורייתא או מדרבנן לענין אם יש לאסור לעשות כסם צנייתין של צמר ופשתים העובר ימיוו חסום כלאים אפילו בזמן דליכא תכלת כיון דמדאורייתא פטורין וגם איכא כ"ה סם בזמן היה כספק כגון אם נתפלף לו צניי שעשאו גוי עם צניי שעשאו ישראל דאם אין הכנף חייב מדאוריית' מותר לעשות בו אילו שכתב דספק דרבנן לקולא דלאפקי אם חייבים מדאורייתא פטול ספק מדאורייתא לתפארה: ו"א וכו' וליף דכתיב הכנף פתול תכל' דחמשת מין ככנף כלומר מין ככף תעשה הצניי' וכתיב לא תלגם שטמנו צמר ופשתים גדילים תעשה לך דחמשת דאין לעשו הצנייתין כ"ה צמר ופשתים הא כיצד צמר ופשתים פטורין בין בחינם בין שלא בחינם כלומר אפילו כבגדי משי וכיוצא בו משאר מינים אבל שאר מיני' אין פטורין אלא בחינם כלומר דווקא משי למשי אבל לא משי לצמר ופשתים או לשאר מינים ועד הא דחמירין דצמר חייב מדאורייתא היינו דווקא צמר של רחלים אבל גוזה של עוים אינו חייב מלא מדרבנן לדעת המחבר ו'ל וכן איתא בירושלמי ספק במרח רכלאים דכל צמר טים לו ל' אינו ככלל צמר פשתים ע"ט וה"ה צמר גמלים ורחיכים אינו ככלל צמר סתם:

ותב הרמב"ם ז"ל דדליל בת עו צמרה פכול לציצית כלומר שאינה פטור בגד של צמר רחלים וכן פשוט ב"ד בסו"ת ד"ה דלענין כלאים אינו אסור אלא חסום מדאורייתא ומשמע כסונו ד' דם שם דלפי רמ"ב תל בת עו צמרה על דעת רמ"ב ודעת רמ"ב על המחבר והכ"ה שהשיעור דיינים אלנו ו"ה חסום כלאים וכו' וצנייתין הקטר הראשון הוא מדאורייתא והו"ו מיני' בעליו: ג' אלא שלל לעשות וכו' אפילו משאר מינים כלומר ל' שפשתים לפשתים וכו' וצנייתין אסור תכלת שהוא עשוי משאר פשתים כלאים מדאורייתא אף על גב דלאים צנייתין מותר גורוויי חסום כמות לילה לילה עבור מציצית נשאר יבשה כמדין שהוא צמיר ופשתים דהיינו שהוא חפשתין וצנייתין מותר מתבלת ויטבר על לאו דכלאים אף על גב דבזמן הזה ליכא תכלת מ"מ גורוויין וכן פ' ר"ת שם כצנייתא דמדן צנייתין דשאר יתגלה תכלת ויבוא לידו אישורא דלאים אלא אפילו בשל משי לא יעשה ובאמת יש לתמו' דהא גוריה לגור' הוא ועכ"כ דתכלתה יש לתמו' לגוריה חקוקה אבל דלליכא רק צנייתין של פשתן נראה דאין לסמוך לכך כבגדי משי: ו"ה אם אלא בחינם וכו' דין זה אינו אלא דכ"ט בן למאן דס"ל דחייבים מדאורייתא ובין למאן דס"ל דחייבים מדרבנן וכן מוכח מסוגיא דהתע"ט ע"ו ד"ק:

ראיתו להגה"מ מייחייב בפ"ג שכתב אלא דחמירין צמר ופשתים מותרין בין בחינם ובין שלא בחינים היינו דווקא ימיו וכו' ולפ"ד אין לעשות בזמן הזה בשאר מינים רק צנייתין מייחייב כגון משי למשי דהא פשת' וצמר יחדיו א"ל לעשות וכבר הארצתי בזה בס"ד בכפרי יתרת כסף חסכת מכתו י"ט והעלמי דלא ק"ל כדכרוי אלא או צמר לבד כשאפשר או פשתים כשעת הדחק וכן מסיק בעל ת' והכי ק"ל: ז' יש להסתפק בו חסום דלאו מין ככף הוא ולא מנדליים תעשה לך הוא וכדאי מדברי התקצר גם לפ"ד דס"ל דשאר מינים אינו חייבים רק מדרבנן אפ"ה אין לעשות באופן זה ולא אם חסום אלא מדרבניות מותר אבל אפילו אם כל אחת בפני עצמה ממיני דם אפ"ה אסור ואם הכנף מושבי מינים כלבחה אפטר להלל חסום דלויי כסם הוא וכפ"ד כ"ג כתב שם הר"ב כ"ב בטלית שהיה צמר והעכ"כ משי או חפכת דלפטור מן התורה וצנייתין אפילו אם הדוב צמר וכיוצא בשם הר"ב מוכבוב דאין לעלית כזה תקנה וע"ס ולכן למעשה ז"ע ועיין בספר הנוכח סימן רי"ד וק"ט: ח' מוכבוב העלית בכפרי ט"כ הארצתי בזה והעלמי ראה ון ס"ה דמדרבנן יש לתכלתה לעשות הציציות מוכבוב העלית וזאת אם הטלית היא של תכלת בזמן שהיה דאין לעשות מדי חסו לכן משאר כעובים ולא מתכלת ולא מין שזור הדומה לתכלת כדי שיהא היכר בין המין תכלת שזה ובין לבן וכ"כ הרמב"ם ז"ל פ"ב מ"ב צנייתין וכ"כ הר"ב בשם המרדכי ב"ה דהוא מדרבנן חסום זה א"ל וכו': ו' ואין לעשות זה לשון הר"ב מ"ו אם עושה טלית קטן יתחת לחרו משאר כעובים יעשה ג' צנייתין משאר כעובים ולא כשהיה מן חסום קטן ע"כ ודבריו כנכונים כדי לנחות גם לדברי הרמב"ם ז"ל: י"א שאין לעשות טלית של פשתן כבד בתצני' הטעם חסום כמות לילה לילה בזמן שהיה תכלת גם עכשיו דליכא תכלת והטעם בעל מ"מ אין הגויה בטלית: י"ב אף על פי שאין הלבכה כן חסום דהא דנזתי חסום כמות לילה לילה היינו שלא לעשות בטלית של פשתים צנייתין תכלת דהוא עשוי אבן שלא לעשות בטלית של פשתים צנייתין של פשתים חסום תכלת וחסום כמות לילה לילה גורוויין דה' גורויה לגוריה:

י דיני כנפות הטלית וכו' סעיפים:

א *טלית שאין לה ארבע כנפות פטורה יש לה יותר מארבע חייבת ועושה לה ארבע ציציות בארבע כנפות *המרוקורה זו מו"ו יותר: ב' יש לה ארבע *חתך א' באלכסון ועושה שנים הרי נעושה בעלת ה' וחייבת: ג' כשל קרנות שליו וקשרם או חפרם ורומה כאלו קיצעין ואין לה כנפות אף ע"ל פי כן ל' ג' נפטר: ד' טלית של בגד וכנגעיה של עור חייבת היא של עור וכנפיה של בגד פטורה: ה' היה לה ג' כנפות ועושה בהם ג' ציציות ושוב עושה בג' ד' ועושה גם בו ציציות פסולה חסום *תעשה ולא מן תעשו: ו' אין *בפליים ארז השלית ומשלים ציצית על כנפים כמו שהיה בפולה: (הנ"ה) אכל צריך להטיל כל כנפים הפסומים: א"כ תפירה כולה ואפילו מרוח אחת: (הנ"ה) *וי"א דחייבים אפילו בלא תפירה ועוב לעשות לה צנייתין אבל לא לכתוב עליה: *השל ציצית ועל ציצית אם נתכוין לבטל הראשונה וחתך הראשונה וכשרה ואם נתכוין לחוסף אף על פי שחתך אחת משתייהן פסולה: (הנ"ה) *ויש' מ' משניין כלל עיני וכן עיקר וקודם שמתך הראשונה פסול ככל עיני:

ז *מלבושים שהם פתוחים מן הצדדין למטה יש להם ארבע כנפות לצד פטה ולמעלה הם סתומים אם רובו סתום פטור ואם

הקמות מ"ג:
הרשב"ס ס"ג:
שכמות ל':
שם עיין במשנה
הר"ם פ"ל פ"א:
(שם)
פיין פותח ימינים
ס"ד קע"ד:
מקמות שם
והרמב"ם פ"א:
הרי"ף והרמב"ם
גמ' ס' רמב"ם פ"א:
טור בשם הר"ם
דכינו ירוסם
כ"ה ק"ג:
אזכרות מייחייב
ההרי"ף ח"ט:

י מ"ש שאין לה ארבע כנפות פטורה כקרא דכתיב על ארבע כנפות כסותך ודרשינן בספרי ארבע ולא שלש ויותר *ארבע מרבין מאשר תכסה והאכל לא חטוי שכלל ה' ארבע ואין בכלל ג' ארבע ועד דלאו דווקא בעלת ה' היא בעלת ה' ו' ולאפוקי מדברי הר"ב שדעתו לתקן בין בעלת ה' לבעלת ה' וכן מוכח מדברי רוב הסוקים וכ"כ הלבוש סה שה שכתב הר"ב שנתפשט המכה הפוסקים דס"ל דבעלת ה' פטורה אין חסו מעמיט לו רק דברי המחבר עיקר: ז' לא כשפירה הטעם אפ"ה דהטלית כלה כעגול מ"מ לא כשפירה כבד דה"ל כאלו כיתר הטעם אפ"ה דהטלית כלה כעגול מ"מ לא כשפירה כבד דה"ל כאלו כיתר הטעם אפ"ה לא לא תעשה ליה למסוך ולשליש ושמע דאין התפירה מועיל לפטור מצנייתין ולא דמי לה' המוכר הסיף א"כ תפירה כולה דחמשת דהתפירה מועיל דלא תי' התם דעיקר הטעם חסום דלפשיים יבואו הצנייתין בחמשת הטלית וקאן ככנפי הטלית כתיבן חסו' כיון שפתר שלא יבואו לעולם כחצויה השל' מקוין גדול הוא ומועיל אבל הכא י"ט ח' אלא ד' ככפות דאי ל' מ' למסוך ולשליש ודע' אין התפירה תחתית ענין מה שהקשה רש"י ז"ל בהיה דטלית כפולה וכו': ח' טלית של בגד וכו' חייבת פי' שייב מדאורייתא ואף על פי דככפות של עור מותר דעבור אפילו מדרבנן פ"ח אשר עיקר הכנף אוליגן דכתיב צנייתין אשר תכסה בה דהקטירה מורה על מה שמכסה בו ואם הוא מיוין חייב קייב לעשות כנגד צנייתין ואם גוף כנגד מין הפטור או אינו קייב לעשות בו צנייתין אפילו מדרבנן והטעם ולא עשו רבנן ככאן תקפת' דלא אמי' לתפארה צמר ופשת' ז' אפוקי